

לאחר מלחמה ארוכה, מתאוששת החברה הישראלית אט אט, בתקווה לימי שלום, רפואה ובנייה. סדר הדלקת נרות חנוכה בעמוד הראשון - מיועד לכל אחד מערבי החג.

נר ראשון: ייחול ותפילה

סדר הדלקת נרות חנוכה

בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם
אֲשֶׁר קִדְּשָׁנוּ בְּמִצְוֹתָיו וְצִוָּנוּ לְהַדְלִיק נֵר חֲנֻכָּה:
בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם
שֶׁעָשָׂה נְסִים לְאַבוֹתֵינוּ וְלְאַמּוֹתֵינוּ בְּיָמִים הָהֵם בְּזִמְנֵי הַזֶּה:

רק בהדלקת נר ראשון:

בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם שֶׁחֲיֵינוּ וְקִיְמָנוּ וְהִגִּיעָנוּ לְזִמְנֵי הַזֶּה:

הנרות הללו שאנו מדליקין, הנרות הללו שאנו מדליקין
על הניסים ועל הנפלאות ועל התשועות ועל הנחמות
שעשית לאבותינו, שעשית לאמותינו
בימים ההם, בימים ההם, בימים ההם, בזמן הזה.

נוסף על נרות חנוכה, בשנת תשפ"ו נדליק כל ערב נר בתפילה לשלום ולהחלמה משותפת מימי המלחמה הארוכה. [נדליק עוד נר לצד החנוכיה, ונאמר יחד:]

נישא תפילה שכל החטופים החללים יוחזרו במהרה לקבורה באדמתם.
נישא תפילה להחלמת הפצועים והפצועות, למרפא לפצעי המלחמה.
נישא תפילה שכל החיילים, החיילות וכוחות הביטחון ישוּבו הביתה בריאים ושלמים.

נישא תפילה לשלום ולרפואת כל השבור, הכואב, הדואג והעצוב.
מיייתן ייבוא שלום עלינו ועל כל העולם ונאמר, אמן.

(הדס רון זריז)

נשתף: מנהג חג חנוכה האהוב עלי

נר שלישי: גבורה

חנוכה - חג של כל כך הרבה גבורה.

אבל מהי גבורה? האם גבורה היא תמיד הסתערות קדימה? או אולי היא דווקא נשימה עמוקה ובחירה לעצור.

גיבור הוא זה שאינו בוכה אף פעם, או אולי דווקא התינוק הבכין?

גבורה יכולה להיות עצימה ויכולה להיות שקטה.

ישנם הרבה סוגי גבורה. גבורה היא האומץ לראות ולבחור בנכון ובאמת, ולפעול על פיהם - אל מול פני הסערה.

(אושי פיין, מכינת רבין)

וְאֲנִי רְאִיתִי בְרוּשׁ
שְׂנַצֵּב בְּתוֹךְ שַׂדֵּה מוֹל פְּנֵי הַשֶּׁמֶשׁ,
בְּחֻמְסִין, בְּקֶרֶה,
אֶל מוֹל פְּנֵי הַסַּעֲרָה.

על צדו נטה הברוש,

לא נשבר, את צמרתו הרכין עד עשב.

והנה, מול הים,

קום הברוש ירק ורם.

הִנֵּה בְרוּשׁ לְבָדוּ,

מוֹל אֵשׁ וּמִים,

הִנֵּה בְרוּשׁ לְבָדוּ

עַד הַשָּׁמַיִם.

בְּרוּשׁ לְבָדוּ, אֵיתָן,

לוֹ רֶק נֶתַן

וְאֶלְמַד

אֶת דְּרָכּוֹ שֶׁל עֵץ אֶחָד.

וְאֲנִי כְמוֹ תִינוֹק,

שְׁנִשְׁבֵּר וְלֹא יָכוֹל מוֹל פְּנֵי הַשֶּׁמֶשׁ,

בְּחֻמְסִין, בְּקֶרֶה,

אֶל מוֹל פְּנֵי הַסַּעֲרָה.

הִנֵּה בְרוּשׁ לְבָדוּ...

(ברוש / אהוד מנור, אריאל זילבר)

נשתף: מתי הרגשתי גיבור/ה?

נר שני: זמן

ראה האדם הראשון את הימים הולכים ומתקצרים, הולכים ומחשיכים. נחרד מאפשרות קץ העולם, חשב לעצמו שזו וודאי אשמתי, עונש על אכילת הפרי האסור והנה עכשיו העולם יחזור לתוהו ובוהו, לחשיכה. ישב האדם הראשון בתענית ובתפילה, שמונה ימים שלמים. אחרי שמונה ימים נוכח לראות כיצד אט אט שוב מתארכים הימים.

הבין האדם הראשון כי זו דרכו של עולם, ימים מתקצרים וימים מאריכים, זמני חשיכה וזמני אור. חגג את עצם החיים המתארכים בשמונה ימים נוספים של הודיה. ובשנה הבאה ציין גם את ימי החרדה השברירית לגורל העולם המחשיך, וגם את ימי ההודיה על תנועת האור והעולם המתבהר.

(על-פי תלמוד בבלי, מסכת עבודה זרה, ח ע"א)

מה הזמן מסמן לי?

את החד פעמיות של הרגע הזה, ממש עכשיו,

רגע ייחודי שלא יחזור עוד לעולם,

את מעגל הזמן, הרגעים החוזרים בסיבוב החיים,

הרגעים המוכרים, המאפשרים תיקון והודיה.

(הרבה מיכל זמיר והדס לוי, מכינת דרור)

ובכאבים גדולים

אֲנִי יוֹדֵעַ עַכְשָׁיו שֵׁשׁ

שָׁנֵי מִיַּיִן זָמַן:

הַזָּמַן הַמְּסֻתָּבֵב הַחֹזֵר

וְהַזָּמַן הַדּוֹרֵם וְהוֹלֵךְ.

(יהודה עמיחי)

שאריות של החיים

נשתף: זכרון קרוב או רחוק מחג חנוכה

נר רביעי: אור

אומרת התורה: "בראשית ברא אלוהים את השמיים ואת הארץ, והארץ הייתה תוהו ובוהו וחושך." התורה מתחילה בטרואמה. היא אומרת לך: חושך. חושך אנושי, עם כל המרצחים שבאו מבחוץ ופשוט טלטלו אותנו, וחושך מבפנים, עם כל הקיצוניות והניכור.

ואז היא פשוט אומרת בשקט ובענווה: "ויאמר אלוהים: יהי אור." את עושה את האור שלך, הוא המרד שלך בחושך. אתה מוצא מילים לתאר את הטרואמה. אנחנו עושים עכשיו מעשה, פה, אתה את ואני עושים מעשה של גבורה. אנחנו מוצאים מילים, אנחנו מחפשים משמעות, אנחנו מנסים לתת, להיות גחליליות של אור, אתה ואני, גחליליות קטנות.

האור והטוב הם לא אנקדוטה, הם השראה שממנה צמחו תנועות אדירות באנושות ברגעים הכי גרועים ואפלים. ואנחנו צריכים להפוך את הרגע הזה לכזה, וזה תלוי בנו. האם אנחנו ניכנע לאלימות, וניכנס לשייתוק, או שאנחנו נילחם בה בכל האור שיש בנו.

(הרבה תמר אלעד-אפלבוים בשיחה עם רוני קובן)

ואם היה לי קצת עצוב

אולי למדתי מזה משהו חשוב

כי בסוף כשזה נגמר

יש סיבה לכל דבר.

לבד בתוך כל הטירוף

אני חושב איך שהזמן יכול לעוף

אבל בסוף כשזה נגמר

יש סיבה לכל דבר.

אור גדול מאיר הכל

ויותר כבר לא צריך לשאול

אני בא ללמוד ממה שטוב ולחיות

להתחיל הכל מהתחלה

כמו לנשום בפעם הראשונה

אני כאן, אני לא מתבזבז יותר.

ואם יכולתי רק לזכור

לכל אחד יש את הדרך לעבור

אבל בסוף כשזה נגמר

יש תשובה לכל דבר

אני כאן, אני לא מתבזבז יותר.

(אור גדול / אמיר דדון)

נשתף: איזה אור אני בוחר/ת להפיץ סביבי בחג הזה?

נר חמישי: אמונה באדם

נר זה אנו מדליקים לכבוד רוח האדם -
הרוח המאמינה, הפועלת, והבוחרת באור גם כשחשוך.
כמו בשיר "אנו נושאים לפידים", אנו זוכרים:
האור איננו נס, הוא מעשה ידי אדם!
המאמין בשינוי ומדליק את הפיד שבלבו ובלב האחרים.
(אופיר ברא"ס, מכינת רעות)

אנו נושאים לפידים
בלילות אפלים
זורחים השבילים מתחת רגלינו,
ומי אשר לב לו,
הצמא לאור -
ישא את עיניו ולבו אלינו,
לאור,
ויבוא!

נס לא קרה לנו -
פך שמן לא מצאנו,
לעמק הלכנו,
ההרה עלינו,
מעונות אורות
הגנוזים גלינו.
נס לא קרה לנו -
פך שמן לא מצאנו,
בסלע חצבנו עד דם -
ויהי אור!

(הנס של הלב האמיץ /
אהרון זאב, מרדכי זעירא)

אנו נושאים לפידים

**נשתף: מעשה שפגשתי בשנה האחרונה,
ומבטא בעיני את רוח האדם במיטבה**

נר שישי: טעמים של חג

יש חגים שאפשר ממש לטעום, מתיקות השנה החדשה בתפוח עם דבש,
חירות פריכה של מצה בפסח, עוגת גבינה רכה כמו אחווה נשית בשבועות.
וחנוכה - שבו רק ביס מסופגנייה חמה ומתוקה יכול לנחם את הלילות
החשוכים. וגם כאן, שבילים רבים של העדפות - ספינג' או סופגניה? כזאת
מתחכמת, או פשוטה עם ריבה? ביתית שהרגע יצאה מהשמן (יותר מדי
שמן!) או כזאת שנקנתה אחרי עמידה בתור אינסופי? העיקר, לאכול אותה
יחד, מול אור נרות, וליהנות מכל ביס.

(רעות לאו קידר, ש"ש החלוץ)

ספינג' ללא לישה, תכפילו כמויות!

1 קילו קמח לבן רגיל | 2 כפות שמרים יבשים | ½ כוס סוכר לבן |
½ כפית מלח דק | 3/4 כוסות מים |
שמן לטיגון (לא נעים לכתוב כמות:!) | סוכר לציפוי

נניח את כל המצרכים לבצק בקופסה גדולה, נערבב מעט עד לקבלת עיסה
דביקה, ונסגור את המכסה.

כעבור שעה, נפתח את הקופסה ונקפל את הבצק (נרים מכל קצה למרכז,
ארבעה קיפולים קלילים). נמתין שעה נוספת ונקפל שוב. נסגור ונמתין שעה
נוספת. נקבל בצק דביק מאוד, ונאמין שעוד יהיה טוב!
נחמם שמן בסיר רחב, ונכניס את עצמנו למוד טיגון...
נרטיב ידיים במעט שמן, נצבט כדור קטן מהבצק, נחורר אותו ונניח בשמן
החם, נטגן שתי דקות מכל צד עד להזהבה.

ננסה שלא יחוסל הספינג' בדרך לשולחן, נגיש יפה לצד קערת סוכר לטבילה.
נאכל יחד, נישען אחורה, נודה על הטוב.
אם יהיו שאריות, נצא לחלק לשכנים ולשכנות.

נשתף: מאכל חנוכה ביתי שאהוב עלי במיוחד

נר שמיני: שלום

"וְנִתְּתִי שְׁלוֹם בְּאָרְצְךָ" (ויקרא כ"ו, ו) - שְׁמָא תְּאֲמַרְוּ: "הנה, יש לנו מאכל ומשקה
- זה מספיק, לא צריך יותר".

אבל אם אין שלום - כאילו אין כלום. מהמילים "וְנִתְּתִי שְׁלוֹם בְּאָרְצְךָ" אנו
לומדים ולומדות שהשלום שְׁקוּל כנגד הכל. (על-פי פירוש רש"י לפסוק)

מפירוש רש"י אנו לומדים ולומדות אודות מרכזיות השלום בתודעה
היהודית. חנוכה, חג האור, הוא הזדמנות לעסוק באור החסר בעולם -
האור שכל נר שאנו מדליקים מוסיף, האור שאנו מוסיפים בעולם.

הוספת אור אינה רק מגבירה את הטוב. היא גם מחלישה את החושך,
שנאמר "סור מִרַע וְעֲשֵׂה טוֹב, בְּקֶשֶׁת שְׁלוֹם וְרַדְפָּהוּ" (תהילים לד, טו).

הדלקת נרות היא מעשה קטן שמסמן מחויבות - לא לתפילה לשלום, אלא
למעשה השלום. ואנחנו?

(הרב עומר זוננשיין)

תנו לשמש לעלות, לבוקר להאיר, תנו לשמש לחדור מבעד לפרחים.
הזכה שבתפילות אותנו לא תחזיר. אל תביטו לאחור, הניחו להולכים.
מי אשר כבה נרו ובעפר נטמן, שאו עיניים בתקווה, לא דרך כוונות
בכי מר לא יעירו, לא יחזירו לכאן. שירו לאהבה ולא למלחמות.

איש אותנו לא ישיב
מבור תחתית אפל,
כאן לא יועילו
לא שמחת הניצחון ולא שירי הלל.
אל תגידו יום יבוא -
הביאו את היום!
כי לא חלום הוא
ובכל הכיכרות הריעו רק שלום!

לכן, רק שירו שיר לשלום
אל תלחשו תפילה
מוטב תשירו שיר לשלום
בצעקה גדולה.
לכן, רק שירו שיר לשלום
אל תלחשו תפילה
מוטב תשירו שיר לשלום
בצעקה גדולה.

(שיר לשלום)
יעקב רוטבליט, יאיר רוזנבלום

נשתף: מה אני עושה כדי להרבות שלום בעולמנו?

נר שביעי: עיד אל בנאת

חג הבנות נחגג בקהילות ישראל בצפון אפריקה בראש חודש טבת - נר
שביעי של חנוכה. במסורת ישראל הנשים חגגו יחד את כל ראשי החודשים.
חג הבנות התייחד בכך שנחגג בקרב נשים ללא הבדלי גיל, מעמד, קהילה
- לכבוד האחווה הנשית. חודש טבת הוא החודש החשוך בשנה, וחג הבנות
מביא אור גדול בערכים שבמרכזו: חברות, שותפות, אומץ, גבורה, אחווה
ושלום. חג הבנות הוא מסורת עתיקת יומין שמתחדשת בימינו, בכל קהילה
לפי דרכה המיוחדת: סעודה, ברכות הלל ושבח, משלוחי מנות, אכילת
עוגות דבש, בקשות סליחה, ריקודים ולימוד.

שורת נשים שקטה / דליה קווה

כְּמוֹ בְּבוֹשָׁקָה רוֹסִית
בְּבֶה בְּתוֹךְ בְּבֶה בְּתוֹךְ בְּבֶה
מְקַפְּלוֹת בִּי
אֲמִי וְסִבְתִּי
וְאִם אִמָּה וְסִבְתָּה
וְכָל הַדּוֹרוֹת
שׁוֹרֵת נְשִׁים שְׁקֵטָה
כְּמוֹ שֶׁדָּרָה שֶׁל כַּח.

והעיר שקטה

והשמיים התכסו בעלטה
עד התהום
זו כמעט הייתה
שעת בין הערביים של חיי
אבל את באת לי פתאום
באת אליי פתאום ואמרת לי, "בואי"
אלוהים שומר מקום בקצה היום
לנשים כמוך, לטיפשות כמוני
כמעט שקעתי
אבל את באת לי פתאום
והעיר שקטה
והשמיים התכסו בעלטה עד התהום
זו כמעט הייתה
שעת בין הערביים של חיי
אבל את באת לי פתאום
(באת לי פתאום / קרן פלס ורוני אלטר)

נשתף: אישה שמעוררת בי השראה